

Příprava na vystoupení Spojeného království z EU

Informační podklad ke sdělení Příprava na
vystoupení Spojeného království z Evropské unie dne
30. března 2019

Podklad k dokumentu Rady č. 11169/18
říjen 2018
zpracovala: Eva Balounová

Obsah:

- Hodnocení z hlediska principu subsidiarity: 3
- Odůvodnění a předmět: 3
- Obsah a dopad:..... 3
- Stanovisko vlády ČR: 6
- Předpokládaný harmonogram projednávání v orgánech EU:..... 6
- Projednávání ve výboru pro evropské záležitosti PS PČR: 6

AKTUÁLNÍ VYDÁNÍ:	ŘADA: DOKUMENTY EU
Název: Příprava na vystoupení Spojeného království z EU	Typ řady: interní
Zpracovala: Balounová, E.	První vydání řady: říjen 2004
Číslo: Podklad k dokumentu č. 11169/18	Frekvence vydání řady: nepravidelná
Datum: říjen 2018	Zaměření: Informační podklady k dokumentům EU projednávaným VEZ
Klíčová slova:	Jazyk: CZ
Brexit; vystoupení z EU; Irsko; Spojené království	Vydavatel: Kancelář Poslanecké sněmovny, Sněmovní 4, 118 26 Praha 1

PARLAMENTNÍ INSTITUT plní úkoly vědeckého, informačního a vzdělávacího střediska pro Poslaneckou sněmovnu, její orgány, poslance a Kancelář Poslanecké sněmovny, pro Senát, jeho orgány, senátory a Kancelář Senátu. Naše činnosti a produkty uvádíme níže.

Oddělení všeobecných studií	STUDIE Srovnávací studie Analytické studie	ODPOVĚDI NA DOTAZ Stručné odpovědi na dotazy členů Parlamentu	VYBRANÁ TÉMATA Studie zpracované k aktuálním problematikám	MONITORING Vybrané hospodářské měnové a sociální ukazatele	MIGRACE Přehled aktualit v oblasti migrace za vybrané období
	PŘEHLED SZBP Společná zahraniční a bezpečnostní politika EU	EUROZÓNA+ Přehled ekonomických událostí v EU	PODKLADY pro zahraničně politická jednání	PŘEDNÁŠKY pro zahraniční delegace, PS, Senát	
Oddělení pro evropské záležitosti	STANOVISKA kompatibility nevládních návrhů zákonů s právem EU	KONZULTACE k předkládaným vládním návrhům zákonů	DOKUMENTY EU Výběr z aktů a dokumentů EU zaslaných PS	ZPRÁVY Aktuální agenda v Bruselu	PODKLADY pro jednání výboru na mezinárodní úrovni
	INFORMAČNÍ STŘEDISKO Informace o činnosti Poslanecké sněmovny a prohlídky budov	ECPRD Spolupráce s Evropským centrem pro parlamentní výzkum a dokumentaci	PŘEDNÁŠKY pro Poslaneckou sněmovnu, pro školy, veřejnost	INFORMAČNÍ MATERIÁLY o fungování Poslanecké sněmovny, o legislativním procesu	ZÁPISY ze schůzí, seminářů, přednášek, kulatých stolů

SDĚLENÍ

Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Evropské radě, Radě, Evropské centrální bance, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru, Výboru regionů a Evropské investiční bance - Příprava na vystoupení Spojeného království z Evropské unie dne 30. března 2019

KOM(2018) 556 v konečném znění, kód Rady 11169/18

- **Právní základ:**
Dokument informační povahy.
- **Datum zaslání Poslanecké sněmovně prostřednictvím VEZ:**
25. 7. 2018
- **Procedura:**
Není projednáváno legislativním postupem; jedná se o dokument nelegislativní povahy, který nepodléhá schválení v Radě a Evropském parlamentu. Procedura je ukončena jeho přijetím a předložením těmto institucím.
- **Předběžné stanovisko vlády (dle § 109a odst. 1 jednacího řádu PS):**
Datované dnem září 2018, doručené do výboru pro evropské záležitosti dne 2. října 2018 prostřednictvím systému ISAP.
- **Hodnocení z hlediska principu subsidiarity:**
Hodnocení z hlediska principu subsidiarity se neuplatní, jedná se o dokument informační povahy.
- **Odůvodnění a předmět:**
Dne 30. března 2019¹ vystoupí Spojené království (dále též „UK“) z Evropské unie a stane se tzv. třetí zemí. Ať bude dosaženo dohody, či nikoliv, bude mít vystoupení důsledky.² Evropská rada opakovaně vyzvala k zintenzivnění prací na připravenosti s ohledem na všechny scénáře. Toto sdělení popisuje průběh přípravných prací, jsou nastíněna dosud přijatá opatření v oblasti připravenosti a vymezeny různé budoucí úkoly.
- **Obsah a dopad:**
Jednání o dohodě a proces schválení:
EU a UK vyjednávají dohodu o vystoupení. Součástí textu jsou ujednání o přechodném období, které má trvat do 31. prosince 2020. I nadále však zůstávají otevřené důležité otázky, včetně zachování ochrany všech zeměpisných označení chráněných ve Spojeném království, norem ochrany osobních údajů předaných do Spojeného království, probíhající policejní a justiční spolupráce v trestních věcech. Kromě toho dosud nebyly vyřešeny otázky ohledně správy dohody o vystoupení, včetně úlohy Soudního dvora Evropské unie. **Navíc nebylo dosaženo žádného pokroku v dohodě na tzv. pojistce, aby se nezávisle na výsledku jednání o budoucích vztazích zabránilo tvrdé hranici na irském ostrově.**³

¹ K 00:00 SEČ.

² Od nových kontrol na vnější hranici EU/UK přes platnost průkazů, osvědčení a povolení až po různá pravidla pro předávání údajů.

³ Otázka Irska je zásadní. Odhaduje se, že zbývá dojednat asi 10 % dohody.

Je plánováno, že ke schválení dohody o vystoupení by mělo dojít v říjnu 2018 spolu s politickým prohlášením o budoucích vztazích (o tom se již jedná). V tomto případě by byl dostatek času na dokončení procesu uzavření dohody v EU (Rada se souhlasem Evropského parlamentu) a její ratifikaci v UK.⁴

Dva možné hlavní scénáře a jejich důsledky:

1. **Včasná ratifikace dohody - přechodné období, právo EU přestane v UK platit 1. ledna 2021**
 - ❖ Spojené království se stane třetí zemí. Přechodné období by mělo trvat od data vystoupení do 31. prosince 2020 (21 měsíců).
 - ❖ Během tohoto období by předpisy Unie platily pro Spojené království a na jeho území, ale Spojené království by se již neúčastnilo řízení orgánů, institucí a jiných subjektů EU ani jejich rozhodovacích postupů. Podmínky období budou stanoveny v dohodě o vystoupení. Orgány EU by nadále hrály stejnou roli při dohledu nad právem EU ve Spojeném království.
 - ❖ Evropská unie by měla se Spojeným královstvím sjednat dohodu o budoucích vztazích, která by měla být v ideálním případě hotová (dohodnutá, podepsaná a ratifikovaná) na konci přechodného období a měla by platit od 1. ledna 2021.
2. **Nesjednání dohody/ratifikace neproběhne včas – právo EU přestane v UK platit k 30. březnu 2019 (tzv. *no deal scenario*)**
 - ❖ Spojené království se stane třetí zemí a právo Unie přestane platit pro Spojené království i na jeho území.
 - ❖ Pro občany by neplatil žádný speciální režim. Evropská unie bude muset uplatňovat své předpisy a celní sazby na hranicích se Spojeným královstvím jako s jakoukoli jinou třetí zemí, včetně kontrol celních, sanitárních a fytosanitárních norem a ověřování souladu se standardy EU. Vztahy EU a UK se budou řídit všeobecným mezinárodním právem veřejným, což zahrnuje pravidla Světové obchodní organizace.
 - ❖ V závislosti na okolnostech, jež vedly k vystoupení bez dohody, se může EU rozhodnout zahájit jednání se Spojeným královstvím jako s třetí zemí.
 - ❖ Subjekty ze Spojeného království by přestaly být způsobilé k získávání grantů z EU a k účasti v zadávacích řízeních v EU.

Občané, podniky a členské státy budou dotčeni v různé míře a rozsah rušivých dopadů bude záviset na mnoha faktorech, mimo jiné na tom, zda vstoupí v platnost dohoda o vystoupení, a na budoucích vztazích mezi Evropskou unií a UK. Komise upozorňuje na to, že je potřeba okamžitě zintenzivnit přípravy na všech úrovních a se zohledněním všech možných scénářů. Při vymezení nutných kroků rozlišuje Komise mezi dvěma různými druhy opatření: opatřeními v oblasti připravenosti a nouzovým plánováním.

- **Opatření v oblasti připravenosti:** Jedná se o opatření, která bude nutné přijmout bez ohledu na nastalý scénář. Na úrovni EU lze jako příklad opatření v oblasti připravenosti uvést přemístění decentralizovaných agentur sídlících v Londýně.

⁴ **Zapojení vnitrostátních parlamentů** se při schválení samotné dohody o vystoupení neočekává; nicméně očekává se u dohody o budoucích vztazích, vzhledem k tomu, že budoucí vztah bude velice pravděpodobně zasahovat do oblasti pravomocí ČS a EU (a budoucí dohoda tak může mít smíšenou povahu). Míra eventuálního propojení dohody o vystoupení s prohlášením o budoucích vztazích je stále otevřenou – **očekává se však právně nezávazné společné politické prohlášení, tedy bez zapojení vnitrostátních parlamentů.**

- **Nouzové plánování:** Jedná se o opatření nezbytná ke zmírnění následků, jež by nastaly v případě *no deal scenario*. Komise upozorňuje na to, že nouzové plánování není znakem nedůvěry v jednání. Opatření by byla v zásadě dočasná a trvala by pouze do provedení nezbytných dlouhodobých úprav.

Kdo se má připravit?

- **Soukromí aktéři, hospodářské subjekty a odborníci:**

Soukromí aktéři, hospodářské subjekty a odborníci musí dle Komise převzít odpovědnost za svou individuální situaci a do 30. března 2019 vyhodnotit možné dopady scénáře bez dohody na svůj obchodní model, učinit potřebná ekonomická rozhodnutí a podniknout a finalizovat všechny potřebné administrativní kroky. Na tento den by se měli připravit i občané, kteří budou vystoupením Spojeného království dotčeni, i orgány veřejné správy, které jim slouží.

Informace o obchodování se třetími zeměmi jsou k dispozici na internetových [stránkách Komise](#). Vlády některých členských států kromě toho zřídily speciální internetové stránky, které mají společně pomoci vyhodnotit dopad anebo nové postupy, které budou muset používat po vystoupení Spojeného království z EU.

- **Členské státy a celostátní a regionální orgány:**

Sdělení uvádí opatření, jež budou potřeba v členských státech. Dále jsou uvedeny příklady, jak některé státy již reagovaly (zejména co se týče informací a finanční pomoci pro dotčené subjekty).

- **Orgány EU:**

- **Legislativní změny a ostatní nástroje**

Prvním krokem je komplexní prověření *acquis* Unie. V první fázi se Komise zaměřila na nezbytné legislativní změny a určila osm opatření, kde budou úpravy potřeba bez ohledu na nastalý scénář (z oblasti celních kvót, schvalování typu v oblasti motorových vozidel, energetické účinnosti, nástroje pro propojení Evropy).⁵ Komise vyzývá k přednostnímu projednání těchto změn.

- **Oznámení týkající se připravenosti vypracovaná útvary Komise**

V oblastech, v nichž musí členské státy nebo zúčastněné strany přijmout opatření, zahájila Komise osvětu na konci roku 2017 [zveřejněním velkého počtu technických oznámení](#), která stanoví právní a praktické důsledky vystoupení Spojeného království z EU.

- **Proces přemístění agentur a subjektů EU**

Kromě přesídlení agentur se sídlem v Londýně⁶ bude potřeba přemístit nebo převést další úkoly (např. bezpečnostní středisko systému Galileo).

- **Ostatní oblasti činnosti**

Komise se věnuje dalším činnostem – př. úpravě databází a systémů IT. Je analyzována vnější připravenost, např. důsledky Brexitu pro mezinárodní dohody. Dojde také k uzavření zastoupení Komise ve Spojeném království a namísto toho bude otevřena delegace EU.

⁵ Dostupné zde: https://ec.europa.eu/info/files/brexit-legislative-preparedness-proposals_en.

⁶ Dojde k přesunu do Amsterdamu (Evropská agentura pro léčivé přípravky) a Paříže (Evropský orgán pro bankovníctví).

Závěrem sdělení uvádí odvětvové příklady úkolů a opatření v oblasti připravenosti – v odvětví dopravy, cel, finančních služeb, bezpečnosti potravin, léčivých přípravků, osobních údajů a odborných kvalifikací.

- **Stanovisko vlády ČR:**

V rámcové pozici ze září 2018 vláda ČR shrnuje, jak se věnuje otázce Brexitu, a to včetně přípravy na *no deal scenario*. Je např. zpracovávána analýza stávajících i minulých bilaterálních dohod uzavřených mezi ČR a Spojeným královstvím.

- **Předpokládaný harmonogram projednávání v orgánech EU:**

Sdělení ještě nebylo v EP projednáno, nicméně EP se otázce Brexitu již několikrát věnoval a přijal k této otázce usnesení.⁷

Rada pro obecné záležitosti (článek 50)⁸ se otázce pravidelně věnuje (naposledy 18. září 2018, kdy ji M. Barnier informoval o aktuálním stavu jednání o Brexitu v návaznosti na poslední kola jednání se Spojeným královstvím). Evropská rada se stavu jednání o Brexitu věnovala v červnu 2018.⁹ Brexitu se věnoval i neformální summit EU v Salzburku 20. září 2018. Na výsledky tohoto summitu naváže Evropská rada na svém řádném zasedání 18. října 2018, popř. na mimořádném zasedání v listopadu.

Předseda Evropské komise J. C. Juncker se Brexitu věnoval i ve svém projevu o stavu Unie 12. září 2018.

- **Projednávání ve výboru pro evropské záležitosti PS PČR:**

Výbor pro evropské záležitosti PS PČR projednal dokument dne 11. 10. 2018 a usnesením č. 149 přijal tyto závěry:

Výbor pro evropské záležitosti

1. **bere na vědomí** sdělení Komise Evropskému parlamentu, Evropské radě, Radě, Evropské centrální bance, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru, Výboru regionů a Evropské investiční bance – Příprava na vystoupení Spojeného království z Evropské unie dne 30. března 2019;
2. **bere na vědomí** rámcovou pozici vlády ke sdělení Komise Evropskému parlamentu, Evropské radě, Radě, Evropské centrální bance, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru, Výboru regionů a Evropské investiční bance – Příprava na vystoupení Spojeného království z Evropské unie dne 30. března 2019;
3. **konstatuje**, že vůle k dohodě o Brexitu musí být na obou stranách. Pokud by se EU snažila účelově „trestat“ Spojené království za odchod z unie, negativní dopady zaznamenají samozřejmě také občané členských zemí EU. Evropská unie nicméně musí preferovat především zájmy členských států, které v EU zůstávají.

⁷ Více na stránkách EP: <http://www.europarl.europa.eu/unitedkingdom/en/brexitpublic/brexit.html>.

⁸ EU27, bez účasti UK.

⁹ Viz harmonogram zde: <http://www.consilium.europa.eu/cs/policies/eu-uk-after-referendum/>.